

ЛОЗІНСЬКИЙ М.В., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАГАЛЬНА ТА ПРОДУКТИВНА КУЩИСТІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ КІЛЬКОСТІ ЗЕРЕН І МАСИ ЗЕРНА З РОСЛИНИ

Властивість до кущення дозволяє рослинам пшениці м'якої озимої використовувати життєвий простір для формування максимального урожаю і є одним із засобів підтримання гомеостазу за зміни в процесі вегетації густоти стояння рослин або стеблостою під впливом факторів навколишнього середовища.

В умовах Білоцерківської дослідно-селекційної станції (БЦДСС) Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків (ІБКіЦБ) у 2011-2012 рр. порівнювали лінії станційного сортовипробування пшениці м'якої озимої різного еколого-географічного походження за загальною і продуктивною кущистістю між собою і з національними стандартами, а також вивчали вплив загальної і продуктивної кущистості на формування кількості зерен і маси зерна з рослини.

Роки проведення досліджень характеризувалися контрастними гідротермічними умовами. Загальна і продуктивна кущистість у ліній в роки досліджень значно варіювала залежно від їх походження. Встановлено, що найбільшу загальну кущистість (5,1 шт. стебел), в середньому за два роки, мали лінії 12 СС і 44 СС і вони достовірно перевищили за цим показником інші лінії і сорти-стандарти. В сортів-стандартів Білоцерківської напівкарликової, Перлини лісостепу і Подолянки загальна кущистість становила 4,3; 4,6 і 4,6 шт. відповідно. Лінії 22 СС і 12 СС, в середньому за роки досліджень, характеризувалися найбільшою кількістю продуктивних стебел 3,6 і 3,4 шт відповідно.

Збільшення загальної кущистості не завжди приводить до підвищення продуктивної кущистості і маси зерна з рослини. Так лінія 24 СС отримана від схрещування лінії лісостепового еко типу Білоцерківська 47 (скверхед) з сортом степового еко типу Одеська 162, яка мала один з найменших показників загальної кущистості і середній показник продуктивної, в середньому за два роки, мала найбільшу масу зерна з рослини – 4,22 г і достовірно перевищувала всі лінії і сорти-стандарти. У інших ліній і сортів-стандартів маса зерна з рослини знаходилась в межах від 2,31 г (26 СС) до 3,99 г (44 СС).

Між загальною і продуктивною кущистістю та кількістю зерен з рослини і їх масою існує позитивний кореляційний зв'язок, який залежить від походження ліній і умов досліджень. Найбільш тісний кореляційний зв'язок, який характеризується як сильний, встановлений між продуктивною кущистістю і кількістю зерен з однієї рослини.

